

NAS GLAS

2110
Ljubljana

**Glasiło Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
:: za Slovenijo v Ljubljani. ::**

Cena posamezne šte. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina „ 20.—

Četrletna naročnina „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

==== Oglasi po ceniku. ====

Uredništvo: Anton Adamič, Ljubljana, Bohoričeva ulica šte. 12. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednika.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Dr. Fr. S.

O položaju pravnikov v javni službi.

Letos se vrši prva glavna skupščina pravnikov kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v dneh 18.—21. septembra v Beogradu.

Z ozirom na to ne bo neumestno in brez zanimivosti, ako se seznanimo s člankom, ki ga je priobčil pod zgornjim naslovom list »Lidové Noviny« v Brnu dne 4. junija 1925 in ki se v prevodu glasi:

Ort — Praga 2. junija 1925.

»Ni brez pomena, da je drugi kongres pravnikov v Brnu, sedežu nove češke univerze, koje juridična fakulteta je v kratki dobi dosegla nepričakovan razvoj, imel na svojem programu poleg drugih znanstvenih vprašanj tudi vprašanje ureditve pravniškega študija in pravniških skušenj z ozirom na administrativno prakso in pa tudi ureditev študija finančnega prava na univerzah. Razvideti je iz tega, da se češko pravniško občinstvo briga tudi za aktualne potrebe naše nove države, med katere spada — in to ne šele v zadnji vrsti — tudi reforma pravniškega študija v tej smeri, da bi ta bolj kakor pa do sedaj odgovarjal vedno živahnejšemu razvoju našega gospodarskega življenja in da bi pravniški naraščaj bolj oboroževal z znanjem, ki je potrebno za administrativno prakso sploh in za finančno pravno še posebej in sicer v taki meri, da bi absolvent pravniške fakultete ne bil primoran pribavljati si toliko strokovnega znanja še le v upravni službi, ki stavi danes na administrativne pravnike vedno večje in večje naloge. Da te naloge moderne uprave rastejo v taki meri kakor še nikdar poprej, o tem priča cela vrsta novih zakonov, za kojih izvajanje so poklicani baš pravniki v državni službi. Kako se te naloge državne uprave izvajajo, to je odvisno od teh funkcionarjev, in le od načina, kako se ti funkcionarji izbirajo, ne pa od njihovega števila, je odvisen učinek, ki je pri stvari odločilen. Lahko rečemo brez pretiravanja, da so naši administrativni pravniki kot posamezniki in kot celota na višini situacije tudi gledé množine opravljenega dela, čeprav moramo obenem priznati, da je stalno pomnoženo delo, kakor ga opravlja že izza prevrata sem, v stanju povzročiti motenja živčnega zistema, kar se je dosedaj le poredkoma dogajalo. To bi bilo tem bolj nevarno tudi za državno upravo zato, ker ni pravniškega naraščaja. Čeprav absolvira vsako leto precejšnje število pravnikov univerzo, jih vendar manjka v državni službi. V finančni

službi na Češkem znaša ta primanjkljaj 20%, na Slovaškem celo 50% in slično je temu tudi v politični službi in v drugih strokah javne uprave.

Ako pa upoštevamo okolnosti, se ne bomo čudili. Na primer, koga bi naj vabila odizozna finančna služba, kjer je izpostavljen napadom celo na svojo čast in osebno varnost? Niso še izginile iz spomina demonstracije proti šefom davčnih oblastev niti ne zahrbtni umor finančnega svetnika Štepana iz Nove Pake. Ali, čemu se posvečati sploh državni službi, koje stalnost je bila nekoč visoko cenjena prednost in pravzaprav del službenih prejemkov, ko pa bi v slučaju nove restrikcije pravnik kot špecialist (strokovnjak) kje drugje le težko našel službo, ako ni slučajno iz one stroke, koje izkušnje se iščejo in dobro plačajo.

Izginile so tudi prejšnje ugodnosti pravnika v državni službi, izginili so razmeroma prejšnji prejemki (čeprav nikoli niso bili veliki), v zvezi s tem je izginila tudi prejšnja neodvisnost in avtoriteta, ugled pri občinstvu in izginila je tudi sigurnost eksistence. In pri vsem tem prepušča se tudi še nadalje pravnikom v državni službi največja odgovornost kakor poprej. Pravnik je, ki odloča o raznih koncesijah, ki so velike važnosti za prosilce; on se pogaja s kapitalisti in z zastopniki družb z milijonskimi, da celo s stomilijonskimi kapitali, kot zastopnik države; on odloča o najvažnejših interesih države; on nalaga podjetjem davke v stotisočih in v milijonih, pri čemer je to po večini le stranka, ki ima prizivno pravico (ne pa država).

In kot predstavnik državne uprave s precejšnjo odločujočo močjo, ki jo izvršuje dan na dan, živi v tesnih razmerah. To je sicer neverjetno, toda je resnica. Iz diagrama službenih prejemkov, ki bo kongresu predložen, je videti, da sedanjí prejemki komisarja in nadkomisarja ne segajo niti valutarno (ena zlata krona = 6.5 Kč) niti po svoji nakupni moči predvojne najmanjše plače koncipista; da ima današnji svetnik po 15 letni službi valutarno toliko, kolikor je imel pred vojno pravnik pri svojem prvem imenovanju najdalje po triletni praksi; in da današnji strokovni predstojnik ali sekčni šef v četrtem činovnem razredu ne doseže niti plače predvojnega okrajnega glavarja ali finančnega svetnika, dokler ne pride v tretji činovni razred.

V vseh državah so bile že pravnikom enako kakor drugim uradnikom z visokošolsko izobrazbo urejene plače z ozirom na sedanje razmere: V Avstriji, Nemčiji, v Švici, Angliji, da celo v sovjetski Rusiji, kjer ima

uradnik z visokošolsko izobrazbo po izkazih v knjigi »Pravne razmere in gospodarski pogoji v sovjetski Rusiji«, ki jo je izdala trgovska zbornica v Petrogradu leta 1924, plačo, ki je osemkrat večja kakor ona, ki jo ima uslužbenec najnižjega razreda.

V Angliji ima po inseratih v »Times« iz aprila 1925 univerzitetni profesor začetno plačo 147.600 Kč (1 funt = 164 Kč), pravnik v finančni službi, 23 letni do 25 letni, ima pri nastopu službe 69.536 Kč, pravnik pri magistratu mesta Leicester 114.800 Kč, itd. To so torej plače, o katerih se — pri enaki draginji vsakdanjih življenjskih potrebščin — našim pravnikom niti ne sanja.

Zanimivo je, da v Nemčiji, kjer so uradniki z visokošolsko izobrazbo dosegli že 71% predvojne plače, berlinski časopis, ki nikakor ni naklonjen višjemu uradništvu, v članku o ugotovitvi neke korupcije med uradništvom tolmači to tako, da »republika bedno plačuje svoje reprezentante, kakor da bi bilo na razpolago še privatno premoženje, kakšne rodbinske podpore, dotacije, nadarbine.«

Še bolj zanimivo pa je uradno motivacijsko poročilo k predlogu zveznega zakona, ki ga je predložil švicarski zvezni sosvet dne 10. julija 1924 zveznemu kongresu o regulaciji plač, kjer je rečeno:

»Povišanje plač (pravnikom, inženjerjem in drugim na 10.000 švicarskih frankov do 16.000 šv. fr., to je 65.000 Kč do 104.000 Kč) je utemeljeno s tem, da se upošteva, da so se morali nositelji teh uradov zadovoljiti do sedaj z zboljšanjem predvojnih prejemkov približno le za 50%. Najvišjim uradnikom ni bila dokazana podražitev (70%) do sedaj niti približno izravnana. Za najbolj odgovorna mesta, kojih nositelji morajo disponirati v posebno visoki meri z znanjem in s sposobnostjo, so pa le najboljše moči dovolj dobre.

V privatnih podjetjih bi dosegli mnogo večje prejemke. K temu se pridruži še to, da uradniki najvišjih činovnih razredov, vsled študijske dobe in strokovnega šolanja še-le mnogo pozneje pridejo do zaslužka, kakor uslužbenci nižjih kategorij.«

Želimo pravnikom v javnih službah, da bi dosegli čimprej slične ureditve, kakor so jih dosegli že povsod drugod v inozemstvu uradniki z visokošolsko izobrazbo, in upamo, da bo kongres pravnikov v Brnu, kojega so se udeležili i pravniki iz vrst uradništva i znanstveniki i praktični samostojni pravniki, pripomogel ne le k uspešnemu nadaljnemu razvoju in razmahu našega pravnega reda, ampak da bo izzvenel tudi z močnim apelom na naše merodajne činitelje, da

dobé pravniki v državni službi čimprej take plače, ki bodo odgovarjale njihovemu delu, njihovi odgovornosti in izobrazbi ter važnosti za državo, koje administracijo vodijo. Poskus za to je bil napravljen že pred tremi leti s predlogom vlade, ki pa ni našel soglasja pri parlamentarnih činiteljih. Danes, ko nas je izkušnja že marsičesa naučila, najde sliččen predlog gotovo podporo, kajti ureditev plač pravnikov zahteva nujni interes države.»

Vsa ta izvajanja veljajo mutatis mutandis et ommissis omnittendis — tudi za naše razmere.

I. L.

Staro-upokojenci v Avstriji in pri nas.

Znano je, kako »očetovsko« — če je sploh raba te besede primerna — skrbi vlada v avstrijski republiki za svoje upokojence. Ne samo, da jim je že davno in ne oziraje se na takozvani rimski pakt, valorizirala pokojninske prejemke, je uvedena tudi takozvana avtomatika. To se pravi, kar dosežejo danes na prejemkih katerekoli vrste aktivno služeci uradniki, tega so deležni jutri brez vsakega prerokanja ali ponižujočega prosjačenja avtomatično tudi upokojeni tovariši.

Vendar pa avstrijski upokojenci z vsem tem še niso zadovoljni ter so pravkar stavili nove zahteve. Ker pa vlada ni dala takoj povoljnega odgovora, obrnila se je »Trajna delegacija društev upokojencev« na »Društvo narodov« ter zahtevala intervencijo od nje — v prid upokojencev. Tako je v Avstriji, katero v našem samoprecenjevanju nazivamo z epiteto: »beraška«.

Kako je pa pri nas?

Pri nas je stvar žal diametralno nasprotna. Povedati moramo kar naravnost, brez ovinkov, brez nepotrebnega in tudi nemogočega olepševanja, da o taki »očetovski« skrbi merodajnih faktorjev za upokojence ne more biti govora.

Pri nas sploh ni možno opraviti ničesar: ne zaleže ne lepa beseda, ne grda, ne prošnja, ne grožnja. Ne pomagajo ne številni članki strokovnih in dnevnih listov, ne peticije in resolucije raznih organizacij, ne intervencije upljivih in neupljivih oseb. Moremo naše državnike skoraj primerjati »Petrovi skali«, ob kateri se razbijajo vsi »naskoki« ter razblinijo v prazen nič.

»Nema para«, to je stereotipni, naravnost cinični ter neresnični odgovor. Če »ima

para« za razne druge nenujne stvari, mora biti tudi za upokojence. Seveda, kako naj uspejo s svojimi zahtevami upokojenci, ko vendar še aktivno služee osebe ne more priti do svojih, v zakonu mu zajamčenih pravic? Ali se more kdo čuditi pri takih razmerah, da nas zapadni, kulturni svet naziva Balkance?

Pa bo kdo rekel, oziroma ugovarjal, zakaj se tudi naši upokojenci — pred vsem staroupokojenci, — to so oni, ki so bili upokojeni pred 3. nov. 1918, — ne obrnejo na Društvo narodov po vzgledu avstrijskih tovarišev? Odgovor na tako naivno vprašanje je zelo enostaven: Zato, ker ni pri nas predpogojev. In zakaj jih ni? Ker rimski pakt, ki prihaja tu v poštev, sklenjen dne 6. aprila 1922, — torej pred več kot tremi leti!, — od naše države še danes ni ratificiran! O ti sramoti je napisal »Naš Glas« že neštete članke in tudi dnevnik si se ž njo pečali. Kaj sledi iz te neratifikacije? Da Društvo narodov sploh ni pristojno, pečati se z zadevo naših upokojencev, ker ta konvencija ni obvezna za našo državo. Vsak korak naših upokojencev bi bil torej brezuspešen pri Društvu narodov.

Sicer pa moramo pač odkrito reči, da tudi za slučaj ratifikacije ne bi bilo veliko boljše, ker manjka vsaka eksekutivna instanca, ki bi imela moč, prisliti našo državo, da izpolni svoje, v internacijonalni pogodbi prevzete obveze napram upokojencem. Ne glede na to, da velja tozadevno tudi v tem slučaju ono, kar smo povedali zgoraj o »Petrovi skali«. Tudi po izvršeni ratifikaciji bi imeli torej najbrže paradokson, da plačuje n. pr. Italija svoje državljane-upokojence tuje (slovenske) narodnosti v lirah al pari, t. j. toliko lir, kolikor poprej avstrokron, da pa plačuje država SHS svoje državljane-upokojence lastne narodnosti po ključu 1 : 4, t. j. tričetrt dinarjev manj nego poprej avstrokron.

Eno »dobro« stran bi pa ta ratifikacija rimskega pakta vendar le imela, če pojmuje moč besedo v eufemističnem zmislu. Možna bi bila, vsaj teoretično, finančno inštančna pot. To se pravi, vsak posamezni upravičenec bi imel priliko, vložiti prošnjo na Delegacijo ministrstva financ v Ljubljani za nakazilo sledečih prejemkov in sicer: 1. plačevanje toliko dinarjev pokojnine, na kolikor avstrokron se glasi pokojninski dekret, računano od dne ratifikacije naprej; 2. izplačilo tričetrtinske razlike med dinarsko in kronsko svoto pokojnine pokojninskega dekreta, preračunano nazaj izza 1. jan. 1923,

na dan uvedbe dinarske valute pa do dne ratifikacije rimske konvencije; 3. izplačilo koncem leta 1920, oz. začetkom leta 1921 ustavljene staroavstrijske draginjske doklade po ključu 1 : 1, t. j. toliko dinarjev, kolikor avstrokron, v kolikor ta staroavstrijska draginjska doklada morda že ni konsumirana, t. j. zapopadena v novi SHS, draginjski dokladi. (Ta poslednja točka velja le za one staroupokojence, katerim je bila ta staroavstrijska draginjska doklada ustavljena, ne da bi jim bila priznana nova SHS doklada.)

Rekli smo zgoraj, da je to teoretično mišljenje. Kajti faktično obstoja zelo verjetna možnost, da se bode finančna oblast, tako v I., kakor v II. instanci, proglasila za nepristojno, češ da gre za mednarodne obveznosti, nakar ostane na vsak način le še pot odprta na upravno sodišče, oziroma na državni svet. Dolga, s trnjem, id est velikim trudom in s stroški! posuta pot! Bojimo se, da bo le malokdo naših staroupokojencev nje konec dočakal oziroma poprej umrl in da bodo morali njegovi pravni nasledniki pravdo nadaljevati, pri čemer bi nastalo zopet zanimivo pravno vprašanje, dali niso pravice zamrlega prednika, ker osebnega značaja, s smrtjo ugasnile?

Kamor se torej obrnemo, katero pot uberemo, povsod vidimo le zapreke. Nehote mora priti človek do zaključka, da skoraj poprej ni upati na uspeh, preden se ne bo izvršila nekaka preorientacija mentalitete državnikov v zapadno evropskem pravcu. To se pravi, moralo bi zlasti popolnoma izginiti naziranje, da so prečani »zarobljenci« ali pa avstrijakanti; moralo bi prenehati mnenje, po katerem je uradništvo za to tukaj, da služi kot slepo orodje tej ali oni, vplivni ali nevlivni, vladajoči ali nevladajoči politični stranki. In obratno, do veljave bi morala priti mentaliteta, ki pozna poleg učitelja in »sudaca« tudi še druge »činovnike« ter da uradništvo ni peto kolo na vozu, marveč, da vrši v državnem organizmu in mehanizmu nepogrešljivo in važno nalogo.

Smo pa mnenja, da pravzaprav ne bi bilo potreba nič drugega, nego malo dobre volje, pa bi bilo sramotnega vprašanja konec.

»Quousque tandem?« vprašamo. Ali naj res velja za naše upokojence znani Dantejev napis nad vrati pekla: »Lasciate ogni speranza«, katerega pa bi bilo izpopolniti: »— voi pensionati, ed entrate viventi nella fossa.«

(Upokojenci, opustite vsako upanje ter pojdite živi v groblj)

Adamič Ant.:

Črtice.

I.

Ko se je burjica poglela, porinil je sosed Perko karte pred Rovana, sodnega visjega svetnika v p., da jih razdeli:

»Ste v vrstnem redu, gospod nadsvetnik.«

Še vedno razboriti penzjonist se je zravnal, si nategnil pique telovnik, da je za bingljala debela zlata verižica, potem si je polagano prižgal ugaslo braziljko. Soigralci so vzkliknili nestrpno:

»Naprej, naprej!«

»Le počasi!« se je branil sivolasi gospod. »Še vedno ne kapiram, kako mi more takov le mlad tarokaš očitati, da sem pagata polomil. Jaz, star igralec! Saj ne rečem, da igra te slabo, gospod Perko; toda vas poduk hvalžno odklanjam, pa konec.« Strupeno je obliksnil mladega trgovca Perka in razdelil karte. Perko se je zarežal, a se je takoj zres-

nil; razbiraje dodeljene mu taroke je čenčal mehanično, ker je mislil na igro:

»Znati je treba, znati, jazja. Drugo pač je vsako šolanje, jazja.«

Nadsvetnik je odložil karte. Oči se je po soigralcih, in stresnil z glavo:

»Vi ste pa res takšni, kot neki moj nekdanji pravni praktikant Vsezna, pa je znal figo!« se je razburjal. »Prav takšen! Čakajte, da vam povem zgodnico —«

»Pozneje, pozneje,« je mirila družba. Perko pa je zaklical: »Zopet pagat! — križadut.«

Igrali so. Perko je zopet ponesrečil; njegov visavis je vrgel čik v kot in pljunil. Nadsvetnik se je smejal škodoželjno, kajti baš on je zbil ultimo.

»Drago pač je vsako šolanje, da-da. Zapomnite si, gospod Perko. Kakor ovi praktikant Vsezna, ki sem ga bil omenil,« je pričel, četudi nenaprošen. Plačali so pagata, spravili so denar na kupec, si zvijali cigarete in poslušali. Kaj so hoteli, ko pa je stari gospod tako rad pripovedoval in poučeval.

Ježil se je za vsak nič in zabavljaj tudi, a so ga poznali, da laja zelo, ne grize pa ne.

»Tega je že precej časa. Bilo je v mestecu Č. Potrpite, skončam kmalu. Predstavil se mi je v cilindru in v fraka. Oh — in silno je bil učen, ta moj novi pravni praktikant. Za začetek je aktuiral ali: jaz sem narekoval, on pa je zapisoval. Koj drugi dan je ob neki moji razzodbi že zmajeval z glavo. Ko sva bila sama, izrazil je dvom nad pravilnostjo moje sodbe. Debatiral je in mi ugovarjal. Citiral je paragrafe, šmenta, lot bi stresal lešnike. Ja, pa sem vedel, da se bo konj kaj naglo utekel, čim ga požnem v goro. Še isti dan sem poiskal debel spis in mu ga pnesel na mizo.

— Prosim, rešite mi ta spis, sem dejal in šel.

Dva dni ga je proučeval učenjak, toda peresa še ni omočil. Pokličem ga k sebi:

— No, bo kaj?

— Spletka, spletka! se je zvijal. O pa rešim, razsekam vam ta vozec, morda še danes.

Službena pragmatika in njeno izvajanje.

Velik boj je bilo uradništvo za službene pragmatiko, češ poslej bomo imeli vsi enake pravice in dolžnosti. Kaka prevara! Že prevedlo se je uradništvo neenako v raznih resorih. Temu je kriva v prvi vrsti razvrstitvena uredba, potem pa tudi način kako se je prevedenje izvršilo v raznih ministrstvih. Uredba je postavila načelo, da se uvrščajo činovniki v položajne skupine po — naslovih (činih), ki so jih imeli s 1. septembrom 1923. leta. Silno »kumštno«, ali ne? Da se izključijo vnaprej vse krivice, bi smela biti merodajna edino službena leta v dotični stroki, kakor predvideva to tudi službena pragmatika. Vrh tega niso delale pravjalne komisije po enotnem načrtu, marveč tako, da eno ministrstvo ni vedelo, kaj dela drugo.

Toda enkrat prizadejane krivice se še stopnjujejo. V enem ministrskem resoru si prej pomaknjen v višjo skupino, v drugem pozneje. Posebno so zapostavljeni v Slove-niji — drugod najbrže ne — konceptni in pisarniški uradniki finančne in politične uprave napram uradnikom drugih resorov. V prvih dveh resorih imaš n. pr. lahko nek-oliko službenih let več kakor činovniki v ostalih resorih, pa si z istimi vred v isti, pa tudi v nižji skupini. Krasno bodriko za zapostavljenega činovnika! Kdor hoče imeti konkretne podatke, temu povemo: »Primer-jaj službena leta činovnikov notranjega re-sora, pomaknjenih lani o božiču v peto sku-pino prve kategorije, ali pa činovnikov fi-nančne stroke, unapredjenih pred kratkim v isto skupino, s službenimi leti in s službenim položajem činovnikov ostalih resorov, pa boš videl, da so slednji z istimi ali pa celo z manj službenimi leti za celo skupino na-prej pred prvomenovanimi. Vsled takega zapostavljanja ne morejo priti naprej i činovniki naslednjih skupin. Silno so zapo-stavljeni i pisarniški uradniki gori imeno-vanih dveh resorov napram drugim.

Kje tiči vzrok? Dvomim, da v posebnih naklepih centralne uprave napram uradništvu v Sloveniji, ki vendar izborna vrši svo-jo dolžnost. Torej je nekdo drugi temu kriv! Dotičniki bi pa morali uvaževati, da podla-ga dobri upravi ni samo dobro strokovno in državotvorno delo, marveč i pospeševanje materialnih koristi podrejenega uradništva. Kako naj činovnik vrši uspešno in z ljube-tnijo svoje delo, ko pa vidi, da je napram

Ni pa bilo z danes nič in z jutri tudi nič. Ker je bilo škoda časa, sem odnesel spis na svojo mizo. Praktikant je ponižno pri-lezel za menoj:

— Kajne, gospod predstojnik, da bo treba vso razpravo ponoviti ali, kakor pra-vimo: reasumirati?

— Nač; ker to je upravni spis, sem ga poučil z grenkim naglasom. Poglejte, ta spis bomo rešili takole sem dejal in zapisal sem pod zaporedno številko spisa debela dva: a. a.

— Sedaj pa spis proučite še enkrat ter mi poročajte, če bi bila morda vendarle mo- goča kakšna drugačna rešitev.

In moj učen gospod se je moril še en ves teden s tem spisom. Brskal je po me-ščanskem in kazenskem pravu, stikal po ko-deksih, še mojih zbirk se je lotil. Že se mi je smilil, kar se mi je nekaj posvetilo v glavi. — Pa menda vendar ne?! Vedel pa sem, kako je visok in da se ne bo ponižal pred kanclistom ali celo pred diurnistom, da bi vprašal.

drugim zapostavljen in ga tare skrb za ob-stanek?!

In odpomoč? Treba je misliti do 2 leti naprej, kdo bo moral biti unapredjen. Tre-ba je, da so personalni referenti informirani o smernicah napredovanja drugod. Treba je smotreno zahtevati, da se podrejenemu urad-ništvu ne delajo krivice napram drugim re-sorom.

Uradniški kongres, ki se snide koncem avgusta, zahtevaj: 1.) da se izda čim prej novelirani uradniški zakon; 2.) da se izdela potem nova pametna razvrstitvena ur-edba, ki bo popravila dosedanje krivice; 3.) da se ustvari takoj pravilnik, veljaven za vsa mi-nistrstva glede napredovanja uradništva. Po-tem naj bi prišel ev. preostanek na pers-onalnih kreditih v enem ministrstvu v danem slučaju v dobro tudi drugemu ministrst-vu (za osebne izdatke).

Vsem pri O. Z. včlanjenim in nevčlanjenim strokovnim in krajevnim organizacijam.

Zadnjemu, v št. 24 »Našega Glasa«, dne 31. avgusta t. l. objavljenemu pozivu za do-ločitev delegatov za Glavni zbor delegatov se je doslej odzvalo samo par organizacij. Ponavljamo apel ter pričaku-jemo, da store vse organiza-cije v najkrajšem času svojo dolžnost.

V Ljubljani, 10. septembra 1925.

Maks Lilleg,
predsednik.

Joža Bekš,
glavni tajnik.

Akcija Glavnega Saveza.

Ker ni opazil volje pri merodajnih, da bi se naš položaj vsaj nekoliko pokrenil na bolje, sklicala je uprava Gl. S. za 16. julij t. l. konferenco vseh udruženih organizacij. Se-šli so se v Beogradu zastopniki udruženja v Beogradu in pokrajinskih Zvez kakor gg. Mar. Katunarič iz Splita, M. Lilleg iz Ljub-ljane Pera Milošević iz Sarajeva, Britani-ča iz Zagreba pa je zastopal predsednik Gl. Saveza g. dr. M. Jovanović. Po več sejah so sklenili, da opozore merodajne še enkrat in še preden se skliče izredna skupščina, na svoje minimalne zahteve, ki so formulirane v naslednji spomenici:

Neko jutro se je globoko poklonil pred menoj in mi pomolil nesrečni spis.

— Zadeva je sedaj jasna kot beli dan. Spis doumevam do pičice, gospod predstoj-nik edinole vaše rešitve ne, oprostite, se je smehljaj. krčil se je že za dve pedi.

— Kako to, da ne? sem hlinil presene-čenje. O, kako pa sem prežal nanj! Sedaj — sedaj!

— Kaj pomeni ta vaš: a. a.? Zakon ne pozna tega izraza. Se nista zmotili?

— Ljubi moj, ti dve črki pomenita: ad acta ali po domače: k spisom, tjale v regi-straturo!

Videti bi ga morali, kako se je sesul. Osramočen je drsal v svojo sobo, osupljen po sardonskem smehu. Od tistihdob se je omehčal in učlovečil. Dandanes je priznana pravniška kapaciteta.

Res, vsako šolanje je drago, da, da. Marja bodete kdaj še dober tarokaš, g. spod Perko. — Vi delite, gospod poštar.

Na svome kongresu održanom 19. i 20. aprila ove godine u Ljubljani državni činov-nici i službenici iz svih krajeva naše zemlje, skupljeni u svoj Glavni Savez, doneli su, preko svojih opunomoćnih delegata, sledeću Resoluciju

1.) »Državni službenici, ogorčeni zbog dugovlačenje isplate razlike između starih i novih prinadležnosti za vreme od 1. oktobra 1923 g. do 1. maja 1924 god., koja im po izričnom propisu čl. 249 zakona o činovnicima građanskog reda pripada, a koja je razlika izvesnim drž. funkcionarima već izplaćena, odlučno zahtevaju, da se ta dugovana razlika bez odlaganja isplati kako bi se ovo pitanje u interesu državnih službenika o ugleda države skinulo sa dnevnog reda. Ako razlika ne bude izplaćena, mogle bi nastupiti izvesne posledice, za koje je uprava Glavnog aveza, ako izvršilac odluk skupštine, ne bi mogla snositi odgovornost, nego će se to prepustiti rešenju vanredne skupštine državnih službenika sa celu kraljevstvu u Beogradu, koje će Glavni Savez biti dužan sazvati.

2.) Skupščina konstatuje, da današnje prinadležnosti nisu povoljne za pristojnu ek-sistenciju i traži: a) da se u novim krajevima kirije, računajući ih u domaćim krunama, mogu povećati najviše dvanajst puta prema predratnim; b) da se u celoj zemlji, prema lokalnim prilikama, poveća redovna stanarina za stan koji bi iznosio od 3 do 10 puta toliko, koliko je zakonska stanarina, a da se u isto vreme takav dodatak uvede i za penzionere i penzionerke.

3.) da se za drž. činovnike i službenike, penzionere i penzionerke podižu stanovi u drž. režiji, a zatim da se njihovo podizanje stavi takodje ličnoj zadržnoj inicijativi, radi čega se traži da se 1 % od vrednosti državnih nabavaka, koji se izplaćuje za Savez nabavljačkih zadruga, počev od 1. januara 1926 pa deset godina, upotrebi za podizanje stanova i davanje jeftinog hipotekarnog kredita, a da se sredstva dobijena iz ovoga izvora dopunjujuje za to vreme redovnim budžetskom dotacijom, koja treba da bude naj-manje 30 milijuna dinara godišnje;

4.) da se u duhu zahteva Gl. Saveza izvrše izmene i dopune u zakonu o činovnicima i ostalim drž. službenicima građanskog reda, a tako da se izmeni i najhitniji zakonni uredba o razvrstavanju;

5.) da se izvrši prevodjenje krunskih penzija na dinarske po principu po kome je izvršeno prevodjenje krunskih plata na dinarske;

6.) da se dnevnice za putovanja povećaju za 100 %;

7.) da se donese uredba za prelaz službenika iz niže kategorije u neposrednu višu;

8.) da se službenicima, udatim za državne službenike, prizna njih lični dodatak na skupoću;

(Konec prihodnjič)

Vestnik.

Prosim za prispevke; par ljudi ne zmoro vsega. Vprašanje honorarjev uredimo. Ur.

Redukcija, kakršna bi bila umestna tudi v naši državi. Poštni Gl. piše: Ministrski svet v Avstriji se je nedavno tega bavil z vprašanjem o redukciji ministrstev. V glavnem je sklenil, da naj se število ministrov skrči na — tri, kateri si imajo razdeliti vse ministrske posle med seboj. Načeloma se ne bo pripustilo, da bi o pravomočnosti v enem in istem predmetu odločevalo več uradov. Vsled tega bodo ministrstva (sekcije in oddelki) reducirani najmanj za eno tretjino. V njih rokah bo ostala samo še legislativa in kontrola. — V Avstriji so naposled prišli na to, kje se ima v prvi vrsti štediti. Kakor znano, je bila redukcija državnih uslužbencev v

naši državi popolnoma ponesrečena akcija. Prihranilo se ni ž njo takorekoč nič, pač pa trpi vsled nje v mnogih uradih služba. Tako se n. pr. v Ljubljani ne dostavljajo ekspresna pisma takoj po prihodu pošte po posebnem slu, ampak po pismonošah v dopoldanskih in popoldanskih urah. S tem je oškodovano občinstvo, ker je pristojbina za ekspresno dostavo popolnoma tja vržen denar. Če bi bili v Jugoslaviji reducirali namesto nižjih državnih uslužbencev ministre in državne poslance, ki jih je v istini veliko preveč, pa bi bili prihranili milijone, služba bi se vršila po predpisih in občinstvo bi ne bilo oškodovano, kakor je sedaj. Kakor znano, so nekatere države v zmanjšanje izdatkov skrčile število ministrstev, pri nas pa stoje še vsi ministrski stolčki, kakor so stali in se v tem oziru niti toliko ne naredi, da bi se agende železniškega in poštne ministristva spojile v eno ministristvo, da se je to nameravalo že pred tremi leti. Med tem ko je bila redukcija potrebnega uradništva in služabništva odločilnim krogom prava igrača, je odstranitev čezštevilih ministrskih stolčkov silno težka reč, zakaj ministri sede pribito čvrsto na njih. No, že vedo, zakaj.

Listek.

Misli. — Dolžnost, ki se je zaveš, Te veže, ko jo razumeš. — H. F. Amiel. — Naše kulture ne ustvarjajo in je ne oblikujejo: postave, mode, momentana valovanja ali kaj podobnega, ampak vedno le; naše sodelovanje! Med svojimi ubogimi štirimi stenami, v tesnem svojem krogu, v katerem občujemo, in s svojim jezikom — jo ustvarjamo mi sami! Bobneče besede: »Tako bi mo-

ralo biti...«, »Pravzaprav ni še čas...«, »In tak ni pravi za to...« je seve ne ustvarjajo; zato je pa odkloniti posluš frazarjem, čenčočem in vseznalom kritikastrom in iti tja, kjer se kaj dela in kaj naredi. Nič ne bo napačno stvarjenje, kjer bomo sodelovali. In nič ne bo utopija, neporojenega, če to kdo izvršuje in izvrši. — M. E. — Nima smisla, da bi tožil čez čase, v katerih živiš. Časi so slabi; torej, zato si na svetu, da si jih izboljšaš. — Th. Carlyle.

Vabilo

Hranilni in posojilni konzorcij

r. z. z. o. j.

v Ljubljani

vabi na

izredni občni zbor

ki se vrši

v soboto, dne 26. septembra 1925 ob 7. uri zvečer v Ljubljani, v restavraciji gosp. Mraka na Rimski cesti.

DNEVNI RED:

1. Izprememba pravil.
2. Dopolnilne volitve.
3. Slučajnosti.

Polnoštevilna udeležba dolžnost! Ob nesklepnosti občnega zbora se vrši eno uro pozneje z istim dnevnim redom novi občni zbor, ki bo sklepal ob vsakem številu navzočih članov.

Odbor.

— TOVARNA ČEVLJEV PETER KOZINA & KOMP. izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovejše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana-Breg 20, Aleksandrova cesta 1, Prešernova ulica; Zagreb, Račkoga ulica 3.

Originalne (prave) potrebščine za

„Opalograph“

Barvne trakove, ogljen-, indigo, povošeni papir podloge za stroje, kopirne zvitke, razmnoževalne barve, konceptna držala.

LUD. BARAGA, Ljubljana,

Selenburgova ulica Selenburgova ulica.

KOLESA
NAJBOLJŠA NUDI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BNK

Perje in puh

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg 8.

Modna in športna trgovina za dame in gospode

P. Magdič

LJUBLJANA

nasproti glavne pošte. Telefon int. 438.

Gostilna pri „Sokolu“

Pred škofijo

Pristna dolenska in štajerska vina. Vsak čas gorka in mrzla jedila. — Nizke cene

Priporoča se

I. Korenčan

trgovina pletenin, norimberškega in galanterijskega blaga na veliko in malo.

Velika zaloga volne za pletenje jumperjev, nogavic itd. Cene nizke — postrežba točna. Ljubljana, Mestni trg 20.

„Aikadont“

zobna pasta.

Glavna zaloga drogerija.

Anton Kanc, Ljubljana.

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov

priporoča tudi svojo veliko izbiro spominskih izdelkov, galanterijo in parfumerijo

M. Mihelič

Ljubljana, Šelenburgova ul.

Tovariši!

Priporoča se Vam trgovina s papirjem, pisarniškim in šolskim potrebščinami

K. Tilla nasl. A. Gruber

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.

Prvovrstno blago in zmerne cene

J. Trpin

najcenejša manufaktura

Maribor

Glavni trg 17.

Fran Iglič

krojaški atelje

LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 28

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

F. Szantner, Ljubljana

Šelenburgova ul. 1.

Špecialist za ortopedična in anatomska obuvala in trgovcev čevlji.

Priporoča se modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno

Najboljši šivni stroji in kolesa edino le

Josipa Petelinca

znamka

Gritzner in Feniks

za rodbino, obrt in industrijo

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vezenju brezplačen. Veletna garancija

Delavnica za popravila.

Na veliko Telefon 913 Na malo

VAN KASTER
CACAO

Je vendar najboljši!

Nabavljalna zadruga državnih nameštencev v Ljubljani

Najcenejši nakup banaške moke, sladkorja, kave, olja, masti, riža, testenin, pralnega in toaletnega mila, južnega sadja, dišav ter vseh vrst špecijskega in kolonijalnega blaga.

Vedno najnižje cene!